

УДОСКОНАЛЕННЯ ПОКАРАНЬ ЗА СТ. 272 КК УКРАЇНИ

У сучасному кримінальному праві України покарання визнають особливою формою державного примусу, що застосовується уповноваженими органами від імені держави за вироком суду до особи, визнаної винною у вчиненні злочину. Покарання полягає у тому, що засуджений зазнає певних втрат, тобто передбачених чинним кримінальним, кримінально-процесуальним та кримінально-виконавчим законодавством обмежень прав і свобод засудженого та має на меті не тільки кару, а й його виправлення, а також запобігання вчиненню нових злочинів як засудженим, так і іншими особами, тягне судимість.

Покарання – один з важливих кримінально-правових інститутів, завдяки якому значною мірою досягається ефективність норм кримінального законодавства. Справедливе покарання, призначене на основі ретельного аналізу та врахування усіх обставин вчинення злочину й особи винного, що виключає формалізм у вирішенні людських доль – це і є правильний та послідовний внесок у зміцнення законності та правопорядку, в охорону прав і законних інтересів людей, у попередження злочинності.

Покарання, як показало з дослідження понад 200 вироків у кримінальних справах за статтю 272 КК, призначається в основному не пов'язане з позбавленням волі (72 %).

У всіх випадках після призначення покарання у вигляді позбавлення волі суд фактично застосовує засудження та одночасне звільнення з випробуванням (100 %). Неправильною видається практика призначення винній особі покарання за ч. 2 ст. 272 КК (як найбільш небезпечний різновид цього злочину) у виді позбавлення волі та одночасної заміни його звільненням від відбування покарання з випробуванням, тому що в багатьох випадках особа не відчуває належного справедливої осуду з боку держави в особі уповноважених державних органів, не досягається мета покарання.

Санкції статті 272 КК "Порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою" викласти у такій редакції:

За ч. 1 ст. 272 КК пропонується встановити основні види покарань: штраф та виправні роботи (виключивши з ч. 1 чинної редакції статті обмеження волі), а також як додаткове покарання –

позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю. За ч. 2 ст. 272 КК пропонується встановити основні види покарань: обмеження волі та позбавлення волі та як додаткові покарання – штраф і позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю. Зокрема, враховуючи значну запобіжну роль додаткових покарань, у ч. 2 ст. 272 КК пропонується використати два додаткові покарання. За ч. 3 ст. 272 КК пропонується встановити основний вид покарання – позбавлення волі, а як додаткове покарання – позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю.

Уявляється доцільним збільшити розмір штрафу за ч. 1 ст. 272 КК як основного покарання та введення штрафу до санкції ч. 2 ст. 272 КК як додаткового покарання у зв'язку зі ступенем суспільної небезпечності діянь та суттєвою зміною доходів мешканців України, у той час як один неоподатковуваний мінімум доходів громадян, що використовується при призначенні покарання, залишився без змін і складає 17 грн.

Пропонується така редакція ст. 272 КК (запропоновані зміни виділені курсивом):

"Стаття 272. *Порушення вимог правил безпеки при виконанні робіт з підвищеною небезпекою*

1. *Порушення вимог правил безпеки при виконанні на виробництві робіт з підвищеною небезпекою особою, яка зобов'язана їх дотримувати, якщо це порушення спричинило середньої тяжкості тілесні ушкодження, –*

карається штрафом від ста до *трьохсот* неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до *двох років* чи без такого.

2. Те саме діяння, якщо воно спричинило *смерть потерпілого* або інші тяжкі наслідки, –

карається обмеженням волі на строк до п'яти років або позбавленням волі на *той самий строк* зі *штрафом від двохсот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян* чи без такого з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до *трьох років* чи без такого.

3. *Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, якщо воно спричинило смерть кількох потерпілих, –*

карається позбавленням волі на строк від *двох до восьми років* з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до *трьох років*".